

Reintroducerea resurselor genetice din culturile de cereale pentru a obține o reziliență sporită a lanțului alimentar și pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale fermierilor din Serbia și Bulgaria – GRAINEFIT

Автор(и): доц. д-р Златина Ур, ИРГР – Садово, ССА; проф.д-р Елена Тодоровска, Агробииоинститут, ССА

Дата: 27.04.2021 Брой: 4/2021

La ce se concentrează proiectul?

Efectele negative ale schimbărilor climatice asupra producției alimentare din cerealele cu boabe mici (grâu, orz, ovăz, secară), securitatea alimentară și fertilizarea, reducerea diversității genetice la nivel de fermă, șomajul și migrația în masă a tinerilor către orașe reprezintă probleme grave în zonele rurale din Serbia și Bulgaria, în

special pentru gospodăriile agricole de dimensiuni mici. În ciuda cererii crescânde de pe piață pentru produse locale cu valoare nutritivă bună și mai puțini alergeni, conștientizarea fermierilor cu privire la beneficiile varietăților locale este insuficientă. Există o lipsă de coordonare eficientă în stabilirea parteneriatelor între asociațiile fermierilor, cercetători, serviciile naționale și comunitățile civile pentru dezvoltarea de culturi rezistente la schimbările climatice și a unor noi oportunități de afaceri pentru îmbunătățirea traiului fermierilor.

Ce vom face?

Varietățile locale de cereale cu boabe mici adaptate condițiilor regionale vor fi colectate și înmulțite de la ferme, bănci de gene și institute naționale. Semințele vor fi distribuite între fermierii cei mai vulnerabili pentru conservarea și reintroducerea varietăților locale, diversificarea producției agricole și selecția participativă a culturilor rezistente la climă, cu implicarea atât a fermierilor, cât și a fermierelor. Fermierilor locali li se va oferi sprijin științific, instruire și know-how, care vor facilita luarea deciziilor. Vor fi organizate zile de câmp la nivel municipal cu participarea serviciilor agricole naționale și a institutelor de cercetare pentru a promova utilizarea resurselor genetice de cereale cu boabe mici în ferme, în concordanță cu practicile agricole tradiționale.

Cerealele locale cu boabe mici vor fi evaluate pentru caracteristicile agronomice, rezistența la boli și secetă, iar profilurile lor genetice (la nivel ADN), nutritive și tehnologice vor fi studiate. Prin ateliere de lucru pentru schimbul de practici suplimentare, expertiză și experiență, cooperarea de cercetare și instituțională va fi consolidată. Vor fi organizate seminarii privind etichetarea produselor nou dezvoltate, o masă rotundă și o întâlnire cu sectorul de afaceri, iar un ghid cuprinzător va fi elaborat și diseminat în rândul părților interesate în cerealele cu boabe mici pentru a sprijini fermierii vulnerabili în generarea de venituri suplimentare și în combaterea sărăciei, în găsirea nișei lor de piață, în accesarea serviciilor și a mijloacelor financiare, în stabilirea de parteneriate și în producerea și vânzarea unei varietăți de produse tradiționale cu o etichetă distinctivă.

Ce ne așteptăm să realizăm?

Acest proiect va aduce beneficii directe pentru 40 de fermieri și fermiere prin instruirea lor în reintroducerea, conservarea, utilizarea durabilă și gestionarea resurselor genetice de cereale cu boabe mici adaptate schimbărilor climatice. Cel puțin 20 de fermieri din zonele rurale vulnerabile, inclusiv generația mai tânără, vor fi sprijiniți în generarea de venituri suplimentare și îmbunătățirea traiului lor prin instruire privind adăugarea de valoare varietăților locale și comercializarea produselor tradiționale din cereale cu o etichetă distinctivă.

Fermierii vor fi sprijiniți în aderarea la cooperative și organizații ale fermierilor, iar cooperarea lor cu instituțiile de cercetare, serviciile de consultanță agricolă, agențiile de stat și alte părți interesate va fi îmbunătățită. Pentru a asigura accesul fermierilor la varietăți cu randament mai ridicat, bună adaptabilitate și calitate în condiții

climatice adverse, 90 de varietăți de grâu comun de toamnă și grâu dur vor fi evaluate pentru caracteristici agronomice importante și rezistență la boli în câmpuri experimentale și ulterior analizate folosind markeri moleculari. Dintre acestea, 50 de varietăți vor fi testate pentru toleranța la secetă în condiții de laborator și de câmp, iar 20 vor fi analizate pentru calitatea tehnologică și valoarea nutritivă. Acest lucru va face posibilă, în etapele inițiale de ameliorare, selectarea și propunerea a 10 dintre cele mai bune genotipuri pentru îmbunătățirea ulterioară.

Se așteaptă ca proiectul să beneficieze, de asemenea, cel puțin 1000 de fermieri prin furnizarea de semințe din resursele genetice evaluate, care vor fi promovate publicului în câmpuri demonstrative și în timpul zilelor de câmp în cadrul serviciilor agricole și al instituțiilor de cercetare. Vor fi aplicate abordări inovatoare și tehnologii alimentare pentru a îmbunătăți performanța a două produse finale bazate pe varietăți locale de cereale cu boabe mici. Informațiile privind profilul nutritiv, calitatea tehnologică a diferitelor varietăți locale, precum și caracteristicile lor agronomice și adecvarea pentru cultivare într-o anumită regiune, vor contribui la o îmbunătățire semnificativă a nutriției comunităților vulnerabile și a fermierilor. Proiectul va avea un impact pozitiv asupra reducerii sărăciei prin consolidarea echității, incluziunii și a capacității comunităților rurale de a răspunde cererii în continuă creștere, în special din partea populației urbane, pentru alimente de calitate cu proprietăți nutritive bune, produse în ferme locale și în mod tradițional.

Proiectul va contribui la dezvoltarea resurselor umane și la construirea de cunoștințe și abilități, în special în rândul tinerilor oameni de știință și cercetători, prin instruire, transfer de cunoștințe și schimb de experiență. Se așteaptă ca consorțiul multidisciplinar să stabilească parteneriate regionale pe termen lung între instituțiile de cercetare de top din Serbia și Bulgaria, bazate pe expertiză complementară, pentru a identifica și a furniza culturi rezistente la climă, bogate în nutrienți și cu proprietăți tehnologice bune, cu accent pe siguranța alimentară. Cele patru instituții naționale vor lucra, de asemenea, împreună pentru a consolida sistemele de informare privind resursele genetice vegetale, contribuind astfel la Sistemul Global de Informare prin oferirea de acces la toate datele fenotipice și genotipice despre germoplasma studiată. Rezultatele proiectului vor crește gradul de conștientizare cu privire la importanța Tratatului Internațional privind Resursele Fitogenetice pentru Alimentație și Agricultură în rândul cercetătorilor, serviciilor naționale, comunităților civile și fermierilor, vor consolida activitățile legate de implementarea acestuia, vizibilitatea și creșterea finanțării pentru sustenabilitatea intervențiilor proiectului.

Cine va beneficia cel mai mult?

Beneficii directe în timpul implementării proiectului vor primi: 40 de fermieri mici vulnerabili cu 50% participare a femeilor; 5 asociații locale ale fermierilor; 5 organizații ale societății civile care sprijină agricultura durabilă și egalitatea între grupuri etnice și genuri; 2 organizații care păstrează tradițiile și alimentele locale; 3 întreprinderi mici de procesare; 5 servicii agricole; 25 de oameni de știință implicați în genotipare, analize de calitate tehnologică, sprijinirea fermierilor și conectarea acestora cu alte părți interesate; și 2 bănci naționale de gene. Beneficii indirecte includ: 1000 de fermieri prin instruirii, seminarii și demonstrații pe câmp; 10 tinere femei oameni de știință; 5 factori de decizie la nivel regional și național; 2 companii comerciale; și publicul larg.

Pentru mai multe informații

Cuvinte cheie: culturi rezistente, conservare, asociații ale fermierilor, resurse genetice, egalitate de gen, markeri moleculari, profil nutritiv și tehnologic, ameliorare, cereale cu boabe mici, Triticum, fermiere

Coordonator proiect: Institutul pentru Culturi de Câmp și Legumicultură din Novi Sad, Serbia

Țări participante: Serbia și Bulgaria

Locație: Serbia de Nord și Centrală, Bulgaria Central-Sudică și de Sud-Est

Culturi țintă: grâu, orz, ovăz, secară

Sponsori suplimentari: Direcția pentru Laboratoarele Naționale de Referință, Ministerul Agriculturii, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, Republica Serbia

Parteneri: 1. Institutul de Tehnologie Alimentară din Novi Sad, Serbia

2. AgroBioInstitut din Sofia, Bulgaria

3. Institutul de Resurse Fitogenetice din Sadovo, Bulgaria

Contacte:

Dr. Sanja Mikic, Departamentul Cereale cu Boabe Mici, Institutul pentru Culturi de Câmp și Legumicultură, Novi Sad, Serbia,

sanja.mikic@ifvcns.ns.ac.rs

Conf. Dr. Zlatina Ur, IPGR - Sadovo - zlattinapg@abv.bg

Prof. Elena Todorovska, ABI – Sofia - e.g.todorovska@agriacad.bg; e.g.todorovska.abi@gmail.com